

FM 2015/111

Tillie Martinussen

26. maj 2015

Forslag til forespørgselsdebat om, hvordan vi kan hjælpe de børn - som er anbragt udenfor hjemmene - bedre til en mere selvstændig tilværelse?

(Medlem af Inatsisartut Agathe Fontain, Inuit Ataqatigiit)

Tak til forslagsstilleren for at bringe denne vigtige debat op.

Til at starte med, vil vi fra Demokraterne gerne påpege, at hele anbringelsesoplevelsen for mange, børn er ganske dårlig og i mange tilfælde yderligere traumatiserende.

Vort ønske er, at vi kan skabe gode anbringeshistorier hver eneste gang et barn skal anbringes, således at første møde med andre end det hjem man af forskellige årsager fjernes fra, bliver et godt møde. Et møde der indgyder tillid, og hvor barnet høres, ses og inddrages.

Tid, menneskelighed og nærvær er absolutte nøgleord i denne sammenhæng, uanset om den anbringende part er sagsbehandler eller ej, uddannet eller ufaglært.

Grelle historier med fejl-anbringelser mange steder, nogle gange helt op til 20 forskellige steder på få år, søskende der efterlades i hjemmet, søskende der skilles ad, og voksne der omsorgssviger igen, er nogle af de historier vi må og skal udrydde.

Bedre tilsyn, bedre supervision, kurser til plejefamilier, opkvalificering af personale på døgninstitutioner og godt samarbejde mellem forældre, skoler, institutioner, politi og sundhedsvæsen er også her utroligt vigtigt. Ellers falder børnene igennem sikkerhedsnettet. Igen.

Det er også relevant at diskutere, hvilke beføjelser anbringelsesfamilien eller anbringelsesstederne har og får. Nogle børn er ikke udredt ved anbringelsen, nogle kan måske være fejl-diagnosticerede, og uden forældrenes samtykke kan personale eller plejefamilie ikke gøre noget i fht. at udrede barnet, og det betyder de ikke kan tilbyde den rette hjælp.

Det må være at varetage barnets tarv, at få korrekt behandling, uanset om forældrene er til at få fat i – nogle er nemlig ikke - og faktisk også uanset om de er samarbejdsvillige eller ej, så længe det vurderes til gavn for barnet.

Forældrene skal naturligvis inddrages så meget som muligt, men der findes vanskelige sager hvor forældre nærer meget lidt tillid til systemet, hvor barnet kan have gavn af, at den professionelle plejefamilie eller institution kan tage beslutning om udredende foranstaltninger.

I fht. diskussionen om handleplaner mener Demokraterne ikke nødvendigvis det er sagsbehandlerne der bør lave disse. De kender simpelthen ikke barnet godt nok. I stedet synes vi at sagsbehandleren i samarbejde med anbringelsesfamilien eller anbringelsesstederne kunne lave den sammen efter ca. 3 mdr. På den måde sikres bedre handleplaner.

Hvordan sikrer vi kvalitet i anbringelser?

TABUKA, som er Landsforening i Danmark, for nuværende og tidligere anbragte har udgivet en bog, som på baggrund af en lang række interviews med nuværende og tidligere anbragte i Danmark, giver en række konkrete bud på, hvad kvalitet i anbringelse er.

Det er naturligvis for omfattende at komme ind på dem alle her, men lad mig nævne nogle af dem; En god anbringelsesoplevelse; altså at den voksne der kommer og henter barnet fra hjemmet eller sågar politistationen er nærværende, og i barnets tempo og på barnets forståelsesniveau tager sig tid til at skabe tillid og forklare hvad der skal ske, trin for trin. At barnet mødes af voksne der ser dem tydeligt som de individer de er, nærer oprigtig omsorg for dem, giver dem rum til at reagere, og måske vigtigst af alt; ser dem som mennesker, ikke kun som sagsnumre der skal passes ind i et system.

Børn som anbringes har en del brudte relationer bag sig, de har traumer i bagagen og skår i tilliden til mennesker omkring dem. Derfor er anbringelsesøjeblikket utroligt følsomt, og bør være så god en oplevelse som muligt under de ærgerlige omstændigheder en anbringelse altid er. Tidlig indsats kan være en stor gave til børnene, og bør derfor ikke nedprioriteres. Det er vi enige i. Men når ulykken er sket, og familien er itu, er det vigtigt at vi kan tackle og rumme disse børn.

Det er mig magtpåliggende at sige, at vi skal huske børnene skal have mulighed for, at spejles i at være andet end deres traumer, deres historie og deres sociale arv.

At bryde denne, er en meget reel mulighed, hvis der skabes rum til det – hvis de får muligheden for det og hjælp til det.

De har først og fremmest brug for at kunne opbygge relationer til voksne der vil dem det godt, som spejler dem positivt, og vedbliver at kunne dette, og at have nogle blivende, nære relationer. Man må ikke glemme, når man taler om denne gruppe børn, at de er børn med særlige forudsætninger. Det er ikke kun i sårbarheder, men også i styrker.

De er også sejlivede, egenrådige og vidende børn.

Samtalegrupper og aktiviteter med andre børn med samme bagage kunne være et værdifuldt værktøj til styrkelse af deres selvværd.

Dette er en værdifuld måde, at opbygge netværk for anbragte, noget de fleste mangler, og som for en del for altid vil være i stykker; de traditionelle familie-relationer, tilhørsforhold og hjælp. Derfor er efterværn også nødvendigt, og tiltrængt.

Men netværk, som kan blive til sunde blivende relationer der ikke er professionelle, er rigtig vigtigt at hjælpe med, og overses ofte når vi snakker anbringelser. Mennesker at være fælles med under højtider, nogen at spørge om opdragelse af egne børn som voksne, nogen at tale om livets finurligheder med, og alle de funktioner som en familie sædvanligvis hjælper med, er uendeligt vigtigt og enormt værdifuldt når vi taler om anbragte børn.

Nogen som kan være livsvidner og give forankring i en brudt livshistorie, nogen der kan gøre det lidt ud for den familie der mangler - eller er ufuldstændig, er et livsnødvendigt værn imod livets slag, og noget de fleste anbragte børn mangler.

Det er et helt emne for sig selv, men at hjælpe børnene ved dels at sikre få, korrekte anbringelser, at sikre opbygning af venskaber og netværk, at sikre hjælp når de i de vanskelige voksenår skal stå på egne ben, og at sikre så gode selvværds-kundskaber så tidligt som muligt, er nogle af de ting vi må og skal have som målsætninger når vi taler om anbragte børn.

Vi må også nedbryde stigmatiseringen og tabuet som findes om det at være anbragt barn, eller tidligere anbragt. Det er ikke alle børn der anbringes der har frygtelige forældre, de har som regel

gjort deres bedste og uanset hvad elsker børnene deres forældre. Det er vigtigt at bevare integriteten omkring forældrene, og kontakt hvis det er hensigtsmæssigt - uden at negligere barnets oplevelser og evt. traumer.

Anbringelse skal ikke være en ting man skjuler, fordi der så kommer bedrevidende og fordømmende kommentarer, at man ses ned på, eller mistænkeliggøres for, at have færre eller værre kompetencer end andre mennesker. Det sker desværre stadig her i 2015, og det skal vi som samfund have brudt med.

Kan vi i stedet tage en tilgang som antager et holistisk billede på mennesket, og tage en del af de egenskaber børnene har med sig, og vende disse til positive for barnet, ville det være fantastisk. Styrke, overlevelses-evne, omsorg, udvidet empati og tilpasningsevne. Vi skal være bedre til at se det gode i anbragte børns medbragte bagage, og være med til at vende deres forudsætninger til noget der udvikler resiliens, altså modstandskraft og et sundt selvbillede.

Gruppen 'anbragte børn', er lige så forskellige som andre børn, og kræver ligesom alle andre individuelle hensyn, som indimellem må gøres om.

Endelig skal vi huske på, at børn og unge ikke blot går uvirksomme rundt på institutionerne. De har traume over at være anbragte, og skal i starten mødes med omsorg uden særlige krav. De er ikke læringsparate, og deres nervesystem og kognitive, emotionelle og kognitionelle forståelse skal have mulighed for at falde til ro inden vi introducerer velmente krav og for mange problemstillinger de skal løse.

Omsorg, ro og væren er vigtigt i anbringelsen.

Det kan betyde færre skoletimer i en periode, eller langsom omstilling til jobmarkedet, det kan slide at være i kontakt med folk, især når der er så mange nye mennesker at forholde sig til efter den omvæltning det er at anbringes. Tænk at havne i en helt ny by, på en institution eller i en fremmed familie. Og at skulle lære at være på en helt ny måde. Lære nye regler, regne nye relationer ud, at være et helt andet sted end det man kender. Som barn.

De kan stikke af, de kan vandre i natten, ja. De er måske selvskadende eller opsøger mennesker der ikke er gode for dem, ja.

Praktikpladser, skole, struktur og velmenende voksne kan drukne i den storm der er startet i dem, for den handler om noget så basalt som at høre til.

Nogle reagerer, andre imploderer, og de fleste skifter imellem udadreageren og selvdestruktiv adfærd. Nogle få er helt stille, en del er super-tilpassede.

Alle disse overlevelsesstrategier skal i tillid lige så nænsomt erstattes af nye og bedre strategier for et sundt liv. Det tager tid.

Det vigtigste er, at de oplever omsorgspersoner der leder efter dem når de stikker af, lærer dem selvomsorg når de skader sig selv, beskytter dem mod mennesker der ikke vil dem godt, så de kan se de betyder noget for fællesskabet, for nogen. At der er nogen der holder fast og holder af. Ligesom børn som har sunde familier har.

Kan vi begynde at arbejde med denne tilgang, så er der kortere vej til et godt liv på trods, at bryde den sociale arv, at blive et helt menneske med en brudt historie, i stedet for et menneske i brudstykker.